

[Socialministeren]

Forslaget om at forlænge dagpengeperioden efter dagpengeloven, der efter de nuværende regler er på 13 uger, med 7 uger skal ses i sammenhæng med et forslag til Lagtinget om ophævelse af en færøsk lægtingslov fra 1987. Denne lægtingslov giver bl.a. ret til dagpenge i 13 uger ud over dagpengelovens 13 uger.

Ligeledes ud fra et ønske om at nedbringe udgifterne til sociale ydelser foreslås det at nedsætte barselperioden fra 24 til 20 uger.

Endelig foreslås en ændring af forsorgslovens bestemmelse om udnyttelse af arbejdsmuligheder, således at der på samme måde som i bistandsloven kan stilles krav om, at den, der modtager kontanthjælp, skal deltage i beskæftigelsesarbejde. Fra færøsk side har man således ønsket at styrke indsatsen for at få modtagere af forsorghjælp ud af den passive forsørgelse.

Derudover er der en række små ændringsforslag af redaktionel karakter.

Lovforslaget forventes vedtaget af Lagtinget inden den endelige behandling i Folketinget.

Lovforslaget forventes ikke at medføre administrative konsekvenser for staten. For så vidt angår de økonomiske konsekvenser er det oplyst, at det samlede forslag forventes at medføre besparelser for hjemmestyret på omkring 16,4 mio. kr. For staten forventes det samlede forslag at medføre en besparelse på 1,4 mio. kr.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg på regeringens vegne anbefale forslaget til Tingets velvillige og hurtige behandling.

Skatteministeren (Peter Brixtofte):

Hermed tillader jeg mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af forskellige skatte- og afgiftslove. (Forhøjelse af gebyr for erindringsskrivelser).

(Lovforslag nr. L 148).

Lovforslaget går ud på at forhøje gebyret for erindringsskrivelser ved opkrævning af A-skatter, told, moms og en række punktafgifter fra 50 til 65 kr. Samtidig med gebyrforhøjelsen lovfæstes gebyrstørrelsen.

Rigsrevisionens beretning til Statsrevisorerne om gebyrer fra foråret 1992 fastslog, at provenuet fra gebyrer, hvor gebyrstørrelsen ikke er fastsat direkte i loven, normalt skal dække samtlige omkostninger forbundet med opkrævningen. Forhøjelsen af en række gebyrer

indgår derfor som en del af finansieringen af finanslovaftalen.

Lovforslaget gennemfører samme ændring af 27 forskellige skatte- og afgiftslove. Bemyndigelsen til at fastsætte gebyret tages ud af loven og erstattes af en bestemmelse om, at »gebyret for erindringsskrivelser udgør 65 kr.«. Gebyret er i øjeblikket fastsat til 50 kr. ved Skatteministeriets bekendtgørelse nr. 635 af 6. september 1991.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets velvillige behandling.

Pia Kjærsgaard (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en kvoteordning for opnåelse af dansk statsborgerskab ved naturalisation.

(Beslutningsforslag nr. B 37).

Jeg skal i øvrigt henviser til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager det.

Poul Nielson (S):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg hermed tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om udarbejdelse af landsplandirektiv om placering af elværksejede vindmølleparker.

(Beslutningsforslag nr. B 38).

Jeg skal i øvrigt henviser til forslaget tekst og de bemærkninger, som ledsager dette.

Skriftlige redegørelser:

Redegørelse af 8/12 92 om energipolitikken.
(Redegørelse nr. R 9).

Energiministeren (Anne Birgitte Lundholt).**1. Den generelle energipolitiske udvikling.**

Den generelle energipolitiske udvikling er i disse år præget af nye tendenser og prioriteringer i de overordnede målsætninger og strategier og af en hastig udvikling i samarbejdet mellem landene. Tre hovedtendenser går således igen i de spørgsmål, der aktuelt præger såvel den internationale som den nationale energipolitiske udvikling og debat:

[Energiministeren]

For det første er hensynet til de miljømæssige problemstillinger på energiområdet i dag en fuldt ud integreret del af de energipolitiske målsætninger. Hvor forsyningssikkerhed og oliefortrængning tidligere stod øverst på den energipolitiske dagsorden, sættes der i dag i stigende grad fokus på de miljømæssige målsætninger ikke kun herhjemme, men også i udlandet.

En anden hovedtendens er den øgede vægt, der lægges på markedsorientering i energisektoren. Denne udvikling gør sig internationalt gældende både inden for OECD og EF og i høj grad også i forbindelse med etableringen af tættere relationer og samhandel med de østeuropæiske lande og SNG, herunder ved udmøntningen af Det Europæiske Energicharter i konkrete protokoller. For den danske energisektor er det af særlig betydning at hæfte sig ved den udvikling, der sker i det energipolitiske samarbejde inden for EF, i retning af etablering af mere åbne og konkurrencebetonede energimarkeder.

Den tredje hovedtendens, der sætter sit præg på de energipolitiske spørgsmål, er udviklingen i retning af et mere integreret og forpligtende samarbejde mellem landene. Denne udvikling må blandt andet ses på baggrund af den øgede erkendelse af, at de overordnede problemstillinger på energiområdet i mange tilfælde bør ses i et internationalt perspektiv og bedst egner sig til at blive mødt med internationalt koordinerede tiltag. Det gælder ikke mindst for de miljømæssige problemer. Udviklingen i retning af et tættere samarbejde mellem landene må ligeledes ses i sammenhæng med den øgede markedsorientering på energiområdet. Forudsætningen for, at åbningen af energimarkederne rent faktisk fører til øget samhandel på tilfredsstillende konkurrencevilkår, er således, at der i et vist omfang fastsættes fælles spilleregler, fælles standarder og mere ensartede institutionelle forhold.

De udfordringer, der i lyset af denne udvikling vil være for dansk energipolitik i de kommende år, er at sikre den bedst mulige udnyttelse af de muligheder for eksport af energi og energiteknologi og de effektiviseringsmuligheder for dansk energiforsyning og energibesparelser, som udviklingen vil indebære. Regeringen vil søge at udnytte de internationale udviklingstendenser bedst muligt i bestræbelserne

på at fremme de nationale energipolitiske målsætninger på den mest omkostningseffektive måde og vil samtidig arbejde aktivt for, at danske prioriteringer og hensyn fremmes mest muligt i det internationale energisamarbejde, ikke mindst i EF.

Et væsentligt element i de mere langsigtede bestræbelser på at opfylde de energipolitiske mål og samtidig forbedre grundlaget for eksporten af dansk energiteknologi er energiforskningsindsatsen. Energiministeriet har udarbejdet et særligt notat herom, som er sendt til Folketingets Energipolitiske Udvalg.

2. *Det internationale energisamarbejde.*

I forbindelse med FN-konferencen for miljø og udvikling i Rio de Janeiro i juni 1992 blev der blandt andet vedtaget en særlig klimakonvention, der i de kommende år vil være med til at sætte rammerne for det internationale energisamarbejde. Klimakonventionen, der blev undertegnet af 154 lande, herunder Danmark, indeholder en forpligtelse for industrilandene til at gennemføre foranstaltninger til at begrænse udledningen af CO₂ og andre drivhusgasser samt beskytte de økosystemer, der omsætter disse gasser. Målet er ved udgangen af dette årti at nedbringe udledningerne af CO₂ og andre drivhusgasser, som ikke er kontrolleret af Montrealprotokollen, til 1990-niveau. Klimakonventionen indeholder endvidere en bestemmelse om, at industrilandene efter behov skal samordne deres brug af både økonomiske og administrative virkemidler.

Klimakonventionens forpligtelser ligger tæt op af den målsætning, der i 1990 blev vedtaget i EF, nemlig at stabilisere EF-landenes samlede CO₂-emission i år 2000 på 1990-niveau. Samtidig er forpligtelsen i Klimakonventionen efter EFs ønske formuleret således, at målet kan nås individuelt eller i fællesskab af en gruppe lande.

Regeringen finder, at Klimakonventionen udgør et godt udgangspunkt for en fremtidig global indsats mod de forventede menneskeskabte klimaændringer. Gennemførelse af koordinerede virkemidler til begrænsning af drivhusgasemissioner inden for gruppen af industrilande vil både være mest effektivt i forhold til miljøet og vil kunne realiseres med mindst negative virkninger for erhvervslivets konkurrenceevne. Det er ligeledes væsentligt, at Kon-

[Energiministeren]

ventionen vil kunne udgøre et startskud til en forstærket teknologiudvikling og en forstærket global udbredelse af renere og mere effektive energiteknologier på områder, hvor dansk erhvervsliv står stærkt.

I forlængelse af det internationale energisamarbejde til opfølgning af Klimakonventionen vil regeringen give energisamarbejdet med de østeuropæiske lande og SNG høj prioritet. Opbygningen af en markedsbaseret, effektiv og miljøvenlig energisektor i de tidligere kommunistiske lande vil være et væsentligt element i landenes økonomiske og politiske omstillingsproces og vil samtidig kunne yde et effektivt bidrag til forbedring af miljøet, herunder nedbringelse af de globale drivhusgasemissioner. Regeringen vil derfor under det kommende EF-formandskab arbejde aktivt for, at Det Europæiske Energicharter udmøntes i en egentlig juridisk bindende basisaftale med tilhørende konkrete protokoller, og vil i den forbindelse lægge særlig vægt på protokollen vedrørende energieffektivisering.

Med henblik på at styrke eksporten af dansk energiteknologi og knowhow finder regeringen, at der er behov for en øget koordinering af indsatsen specielt på de områder, hvor Danmark yder betydelige støttebeløb. En del af Øststøttemidlerne bevilges til projekter inden for energisektoren, hvor danske virksomheder har meget at byde på i form af konkurrence-dygtig og miljøvenlig energiteknologi. For at fremme en mere sammenhængende prioritering af disse midler har Energiministeriet udarbejdet oplægget »Prioriterede energiindsatsområder i Østeuropa«, som er fremsendt til Den Centrale Koordineringsenhed for Øststøtten. Sigtet med oplægget er endvidere at skabe grundlag for øget international medfinansiering og for et kommercielt bæredygtigt økonomisk samarbejde.

3. Den energipolitiske udvikling i EF.

Samarbejdet i EF på det energipolitiske område må ses i sammenhæng med de generelle udviklingstendenser og problemstillinger, der er beskrevet ovenfor, men må i dag gives en særlig høj prioritering i det internationale samarbejde. Det er således karakteristisk, at EF-landene i dag i højere grad end tidligere underlægges bindende Fællesskabsordninger på

energiområdet, og at EF-Kommissionen generelt tager flere energipolitiske initiativer af væsentlig og direkte betydning for medlemslandene end tidligere. Det gælder på såvel energiforsynings- som forbrugsområdet, herunder også på afgiftsområdet.

På energiforsyningsområdet koncentrerer EF's initiativer sig især omkring realiseringen af det indre energimarked på elområdet og naturgasområdet, herunder etablering af såkaldt tredjepartsadgang (TPA) til ledningsnettene. Resultatet af en sådan liberalisering og markedsåbning vil kunne få afgørende indflydelse på udviklingen ikke blot i EF-landenes egne energisektorer, men vil via EØS-aftalen også influere på udviklingen i vore nordiske nabolande og andre EFTA-lande – en situation, som man i Norge og Sverige allerede har forberedt sig på gennem reorganiseringer inden for elsektoren efter mere markedsorienterede principper.

Kommissionens forslag til liberalisering af el- og naturgasmarkederne, der blev fremlagt i februar 1992, bygger videre på de allerede vedtagne direktiver om prisgennemsigtighed og transitrettigheder. Hovedelementerne i forslaget er for det første bestemmelser vedrørende afskaffelse af enerettigheder og anvendelse af ikkediskriminerende vilkår for tildeling af bevillinger til elproduktion og etablering af el- og naturgasnet. For det andet foreslår Kommissionen, at der indføres tredjepartsadgang til ledningsnettene, hvilket indebærer, at transmissions- og distributionselskaber på el- og gasområdet forpligtes til på rimelige vilkår og i det omfang, der er overskydende kapacitet i ledningsnettene, at give adgang til transport af el og gas fra de forskellige el- og gasproducenter (tredjepart) til henholdsvis distributionselskaber og store energiforbrugere. Endelig for det tredje skal der ske en regnskabsmæssig opdeling af energiselskaberne i selvstændige enheder for henholdsvis produktion, transmission, distribution og lageraktiviteter.

Regeringen støtter fuldt ud målsætningerne i de foreliggende liberaliseringsforslag på el- og gasområdet, og tredjepartsadgang under den ene eller den anden form må i forbindelse hermed vurderes at være et nødvendigt element for at sikre, at der åbnes op for en reel konkurrence på tværs af landegrænser. Efter regeringens opfattelse vil en gradvis udvikling

[Energiministeren]

hen imod mere konkurrencebaserede og åbne el- og naturgasmarkeder sikre en mere omkostningseffektiv energiforsyning på Fællesskabsplan og vil for den danske energisektor kunne indebære både effektiviseringsgevinster og nye markedsmuligheder.

Regeringen har imidlertid ligesom de fleste øvrige medlemslande taget afstand fra visse delelementer i de af Kommissionen fremlagte forslag på el- og gasområdet. Specielt har regeringen taget afstand fra forslagenes detaljeringsgrad, der dels vil kunne indebære et unødvendigt bureaukrati, dels ikke sikrer den tilstrækkelige fleksibilitet i en situation, hvor forudsætningerne på markederne ændres væsentligt, og hvor der er behov for gradvis tilpasning og overgangsordninger. Det er regeringens opfattelse, at de aktuelle forslag i langt højere grad burde koncentrere sig om de overordnede målsætninger og principper og i stedet burde overlade den konkrete udmøntning og regulering mere til medlemslandene selv.

Efter regeringens opfattelse bør de internationale udviklingstendenser hen imod mere åbne og konkurrencebetingede markeder knyttes tæt sammen med behovet for en samtidig og forstærket indsats på miljøområdet – ikke blot for at sikre en miljøbeskyttelse på højt niveau, men også for at sikre lige konkurrencevilkår og forhindre en tendens til koncentration af specielt elproduktionen i visse regioner og lande med lempelige miljøkrav.

Regeringen vil derfor under det kommende danske EF-formandskab i de videre drøftelser af forslagene om et mere åbent el- og naturgasmarked lægge vægt på, at liberaliseringen ses i en større energipolitisk sammenhæng, hvor der ikke mindst fokuseres på det fælles miljøhensyn. Målet bør være at klarlægge det minimum af EF-regulering, der er nødvendigt, for at markederne kan fungere efter hensigten, og for at de overordnede energipolitiske hensyn bliver varetaget. Parallelt med drøftelserne af liberaliseringsforslagene vil regeringen arbejde for, at der træffes beslutning i EF om en fælles energi- og CO₂-afgift uden afventning af lignende initiativer i de øvrige OECD-lande. Endvidere vil regeringen arbejde for, at der gennemføres yderligere fælles initiativer til fremme af energieffektivisering og vedvarende energi under henholdsvis SAVE-programmet og ALTENER-programmet samt afsættes

yderligere midler til den fælles energiforskningsindsats.

4. El- og varmforsyningen.

Udviklingen i EF's energipolitik er blandt de væsentligste faktorer, der i de kommende år må forventes at sætte rammerne for energiforsyningen herhjemme. Specielt vil elforsyningen og naturgasforsyningen naturligvis blive præget af den liberalisering, der under den ene eller den anden form må forventes at ske i EF, men dermed også fjernvarmforsyningen, der i dag i høj grad er baseret på kraftvarme, herunder naturgasfyret kraftvarme.

Udviklingen i retning af stigende konkurrence og effektivitetskrav og samtidig øgede politiske krav om ikke mindst miljøhensyn og energibesparelseshensyn vil stille energiforsyningsselskaberne over for store udfordringer i de kommende år. Det er på denne baggrund vigtigt, at selskaberne udviser den nødvendige omstillingsvilje og -evne. Der må være åbenhed over for, om nye selskabsdannelser og nye samarbejdsrelationer, eventuelt også på tværs af de traditionelle sektoropdelinger, vil kunne sikre en mere effektiv energiforsyning i fremtiden.

Spørgsmålet om energisektorens fremtidige organisering må indtil videre ses på baggrund af en betydelig usikkerhed om, hvilke mere præcise regler om liberalisering af el- og gasmarkederne der kan forventes vedtaget i EF, og med hvilket tempo de nye regler vil skulle implementeres. Der er imidlertid næppe tvivl om, at udviklingen – også uanset initiativerne i EF – går i retning af en øget markedsorientering og konkurrence på tværs af landegrænser, og energiselskaberne er også i en række øvrige europæiske lande i fuld gang med at tilpasse sig hertil og positionere sig på markedet.

Der er i 1992 sket en enkelt væsentlig ændring i selskabsstrukturen på elområdet med sammenslutningen af IFV-energi og SEAS kraftværkssektor i det nye selskab Sjællandske Kraftværker I/S og ændringen i Elkrafts organisation og arbejdsopgaver som følge heraf. Det nye selskab dækker ca. 80 pct. af kraftværkskapaciteten i Elkraft-området, mens Københavns Belysningsvæsen dækker de resterende ca. 20 pct. Regeringen ser dannelsen af Sjællandske Kraftværker I/S som en positiv udvikling i den danske elsektor, der vil kunne

[Energiministeren]

bidrage til øget effektivitet i elforsyningen, og finder det væsentligt, at der fortsat vil ske en udvikling i energisektorens organisering i de kommende år, ikke mindst med henblik på at kunne tage konkurrencen med udenlandske energiselskaber op.

Energiministeriet har på baggrund af indgåelsen af den nye fastkraft- og pumpekraftaftale mellem Elsam og Statkraft i 1991 godkendt etableringen af et tredje kabel mellem Jylland og Norge. Når det nye kabel tages i brug i efteråret 1993, vil Skagerrakforbindelsen mellem Norge og Danmark have en samlet kapacitet på omkring 1.000 MW. Såvel Statkraftaftalen som de seneste aftaler om eludveksling mellem Elsam og det svenske elselskab Vattenfall omfatter ud over eludveksling også transitrettigheder. Endvidere har Elkraft ansøgt om etablering af en jævnstrømsforbindelse mellem Sjælland og Tyskland på baggrund af en aftale med det tyske elselskab VEAG om levering af fastkraft fra 1996. Denne forbindelse er aktuelt til plangodkendelse i Miljøministeriet.

Øget handel med energi og energiteknologi på tværs af landegrænser vil generelt kunne indebære væsentlige gevinster i form af øget energieffektivitet og dermed lavere energiomkostninger og et bedre miljø. På elområdet er disse fordele hidtil først og fremmest blevet realiseret gennem eludvekslingen med Norge og Sverige. På baggrund af såvel EF's liberaliseringsinitiativer som den udvikling, der er sket i organiseringen af elsektoren i Norge og Sverige, må det imidlertid forventes, at den danske elsektor i de kommende år i stigende grad vil skulle orientere sig mod ikke kun en fortsat eludveksling med Norge og Sverige, men også øgede muligheder for eludveksling med andre EF-lande samt mulighederne for eltransit.

De danske elselskaber vurderes at have gode muligheder for i de kommende år at indgå nye kontrakter om eludveksling med Tyskland. Samtidig ønsker Norge og Sverige at udvide deres eksport af vandkraft til kontinentet. Der vil derfor også være mulighed for at opnå økonomiske fordele ved transit af norsk og svensk el til kontinentet. For at realisere disse perspektiver i de kommende år kan det vise sig nødvendigt at forstærke det danske højspændingsnet over nogle strækninger. Regeringen vil lægge vægt på, at de gener, der i den forbindelse kan opstå for lokalbefolkningen, be-

grænses mest muligt, samtidig med at der sker en tilfredsstillende afvejning af sådanne gener over for de store miljømæssige og økonomiske gevinster, der kan være forbundet med øget eludveksling over landegrænserne.

Ud over en øget eludveksling vil EF's liberaliseringsinitiativer sammen med åbningen i de østeuropæiske lande indebære gode muligheder for eksport af dansk teknologi og know-how på blandt andet kraftvarmeområdet i de kommende år. Hensigten med det lovforslag til ændring af elforsyningsloven, der i oktober blev fremlagt i Folketinget, er at skabe lovmæssig hjemmel for, at elværkerne inden for en samlet ramme på 1 mia. kr. kan engagere sig direkte i etablering af kraftvarmeanlæg m.v. i udlandet. Regeringen finder det rigtigt, at der herved gives elværkerne bedre mulighed for at udnytte deres ekspertise også i eksportmæssigt øjemed i samarbejde med dansk industri. Der må imidlertid – så længe elværkerne har karakter af offentlige hvile i sig selv-virksomheder – samtidig lægges vægt på, at der som i lovforslaget er en klar begrænsning af den risiko, elværkerne kan påtage sig ved engagementer i udlandet.

Med hensyn til udbygningen af elproduktionskapaciteten i de kommende år har Energistyrelsen den 3. april i år godkendt etableringen af to nye kraftværksblokke i Elsam-området, henholdsvis en 395 MW naturgasfyret blok ved Fredericia til idriftsættelse i 1997 og en 385 MW kulstøvsfyret blok ved Aalborg til idriftsættelse i 1998. Som det fremgår af Elsams udvidelsesplan, UP92, fra september i år, forventes effektbehovet på baggrund heraf og på baggrund af den forventede udbygning med decentral kraftvarme og vindkraft at være dækket i planlægningsmæssig henseende frem til år 2000, hvorfor der ikke i planen tages stilling til bygning af ny produktionskapacitet. På baggrund af usikkerheden om blandt andet de kommende EF-initiativer på elområdet opererer Elsam dog med flere mulige udviklingsforløb i udvidelsesplanen. Også hos Elkraft arbejdes der i øjeblikket på en samlet plan, der vil give beslutningsgrundlaget for kommende udbygninger af værker og net i Elkraftområdet.

Elsam og Elkraft har som opfølgning på den af Folketinget vedtagne 10. marts-dagsorden truffet beslutning om at etablere en elektrisk forbindelse under Storebælt. Forbindelsen får

[Energiministeren]

en kapacitet på 500-600 MW og forventes taget i brug i 1997. Det bliver med denne forbindelse muligt i et vist omfang at gennemføre en koordineret udbygning af produktionskapaciteten på begge sider af Storebælt.

Omkring vindmølleudbygningen skal der inden 1. januar 1994 opstilles yderligere 100 MW vindkraft i elværksregi. På baggrund af de placeringsmæssige problemer, der har vist sig at være, har Energiministeriet drøftet sagen med Elsam og Elkraft og har opfordret elværkerne til et nærmere samarbejde med amter og kommuner med henblik på at opfylde 100 MW-aftalen. For de private vindmøller har Folketinget i maj i år vedtaget nye tilslutnings- og prisafregningsregler med henblik på at skabe større klarhed over vilkårene for den videre udbygning med private vindmøller.

Gennem udbygningen med kraftvarme knyttes el- og varmeområdet fortsat tættere sammen. Kraftvarmen dækker i dag godt 60 pct. af den samlede fjernvarmeforsyning, og ca. en tredjedel af elproduktionen sker i dag i samproduktion med kraftvarme. Disse andele forventes at stige betydeligt i de kommende år.

Den 1. september i år fremsendte regeringen til de politiske partier et udkast til handlingsplan for øget anvendelse af biomasse. Det er regeringens opfattelse, at der ud fra en række overordnede samfundshensyn er grund til at intensivere indsatsen for at øge anvendelsen af biomasse i energiforsyningen og til industrielle formål.

På energiområdet er det derfor bl.a. foreslået, at et antal byer med kulfyrede fjernvarmeverker, der var forudsat omstillet til naturgasfyret kraftvarme i fase 2, får mulighed for på eget initiativ at udarbejde kraftvarmeprojekter, hvor både biomasse og/eller naturgas indgår. Hertil kommer bl.a., at det på baggrund af en skitseplan fra Elsam og Elkraft for anvendelse af biomasse i elproduktionen undersøges, hvilke konkrete muligheder der er for en øget anvendelse af halm, flis og energiafgrøder i kraftværkerne.

5. Energibesparelser

Der har i Danmark gennem flere år været udfoldet store bestræbelser på at spare på energien – med markante resultater til følge ikke mindst på varmeområdet. Energibesparelsesområdet er blandt andet som følge heraf

kendetegnet ved, at det ikke er muligt i dag at pege på enkeltvis store og nemme besparelsepotentialer. Den fortsatte indsats for energibesparelser må derfor i endnu højere grad end tidligere indrettes på at fremme energibesparelser gennem en vedholdende indsats over en bred front.

Ikke mindst gennem samarbejdet i EF åbner der sig imidlertid samtidig nye muligheder for at gennemføre en effektiv indsats til effektivisering og begrænsning af energiforbruget. Initiativer, der gennemføres i et koordineret samarbejde mellem flere lande, er således på mange områder et mere effektivt og hensigtsmæssigt virkemiddel end nationale tiltag, både med henblik på at øge virkningen af tiltagene på bl.a. teknologiudviklingen og med henblik på at undgå konkurrence- og handelsmæssige forvriddinger.

De største potentialer for økonomisk rentable energibesparelser vurderes i dag at ligge på elområdet, og arbejdet med at realisere elbesparelsepotentialet prioriteres derfor højt af både økonomiske og miljømæssige årsager. Regeringen nedsatte i foråret 1992 et Elspareråd, der fik til opgave at udarbejde en samlet handlingsplan for elbesparelser og koordinere indsatsen både nationalt og i relation til initiativerne i EF. Elsparerådet fremlagde på denne baggrund i oktober i år sin første rapport »Elementer til en handlingsplan for elbesparelser«, der indeholder en række forslag til intensivering af eksisterende og igangsætning af nye initiativer. Regeringen finder, at Elsparerådets plan udgør et godt grundlag for den fremtidige elbesparelsesindsats, og vil arbejde videre med de konkrete forslag i planen.

Af allerede igangværende og planlagte besparelsesinitiativer på elområdet kan for det første nævnes, at der i EF inden for rammerne af SAVE-programmet i september 1992 er vedtaget et rammedirektiv om mærkning af husholdningsapparaters energiforbrug. Endvidere forventes EF-Kommissionen omkring årsskiftet at fremsætte forslag til minimums-effektivitetsstandarder for køleskabe og fryseres elforbrug.

Også nationalt er der sket en intensivering af elbesparelsesindsatsen ikke i mindst i kraft af den store indsats, som mange elselskaber yder på området blandt andet ved at gennemføre informationskampagner samt i stigende omfang

[Energiministeren]

ved at tilbyde individuel energirådgivning til større elforbrugere i erhvervslivet og i offentlige virksomheder. Det kan i den forbindelse nævnes, at Danske Elværkers Forening på baggrund af Folketingets 10. marts-dagsorden i december i år vil udsende en vejledning til de enkelte selskaber med henblik på, at selskaberne hver især opstiller konkrete målsætninger for elbesparelser. Endvidere er der i oktober i år fremlagt et forslag i Folketinget om ændring af elforsyningsloven med henblik på at give selskaberne klar lovhjemmel til at yde tredjepartsfinansiering.

På erhvervsområdet er der i løbet af 1992 gennemført en aktiv indsats for at effektivisere energiforbruget. Der er blandt andet igangsat en række besparelserprojekter med udgangspunkt i det Industri-Energiudvalg, som produktionserhvervene nedsatte i 1991. Hertil kommer energirådgivningsindsatsen, den nye tilskudsordning til energibesparelser i erhvervslivet og det generelt øgede incitament til energieffektivisering, der skyldes CO₂-afgiften. Regeringen finder det væsentligt, at energibesparelsesindsatsen i erhvervslivet bredes ud til også de små og mellemstore virksomheder, der i mange tilfælde ikke har råd til et individuelt energisyn. Regeringen vil derfor blandt andet prioritere, at der laves særlige brancheenergi-analyser med henblik på udvikling af standardiserede energieffektiviseringsforanstaltninger i de enkelte brancher.

Med hensyn til besparelser på varmeområdet er der som beskrevet allerede opnået store resultater på dette område. Der er imidlertid stadig rentable besparelspotentialer på en række områder, der vil kunne realiseres gennem en fortsat aktiv indsats. Blandt andet er en skærpelse af bygningsreglementet under udarbejdelse, og Energiministeriet og Socialministeriet arbejder i fællesskab på at gennemføre en generel energibesparelserordning for pensionister som et led i den hidtidige varmetilførsordning.

Endelig kan det nævnes, at Energiministeriet med udsendelsen af et cirkulære om energieffektivisering i statens bygninger nu har igangsat den planlagte energibesparelserkampagne på dette område. Der skal som led i kampagnen gennemføres energistyring i alle statslige bygninger, ligesom der skal ske mere energirigtige indkøb af materiel og udstyr.

Gennem en målrettet indsats på dette område kan staten bidrage til at skabe et betydeligt marked for energieffektivt udstyr og apparater herhjemme.

6. Efterforskning og produktion af olie og naturgas.

Der har i 1992 været et meget højt aktivitetsniveau på undergrundsområdet i forbindelse med udbygning af olie- og gasfelterne i Nord-søen, og feltudbygningen vil også i de kommende år blive særdeles omfattende. I de nærmeste år forventes investeringerne i udbygningen af felter ligesom i 1992 at blive på omkring 3 mia. kr. årligt, og de samlede investeringer i de kommende 5 år vil således beløbe sig til mindst 13 mia. kr. Aktiviteterne omfatter både videreudbygning af eksisterende felter, hvor produktionen på grundlag af de hidtidige erfaringer kan forøges, samt etablering af produktion fra nye felter. Det høje aktivitetsniveau sikrer således grundlaget for produktionen i de kommende år. Endvidere har udbygningsarbejderne en væsentlig positiv effekt på beskæftigelsen.

Der er i september 1992 modtaget ansøgning om en integreret udbygning af Tyra-, Harald-, Svend- og Roarfelterne. Den foreslåede udbygning indebærer en væsentlig forøgelse af olie- og gasproduktionen. Den ansøgte udbygningsplan forudsætter, at der indgås en tilfredsstillende aftale om afsætning af gassen. Ansøgningen er for tiden til behandling i Energiministeriet.

Der er i 1992 behandlet meget omfattende udbygningsplaner. Videreudbygningen af Gormfeltet, som blev omtalt i sidste års energipolitiske redegørelse, er blevet påbegyndt i 1992. Den forøger den indvindelige del af reserverne i feltet betydeligt. Med den reviderede udbygningsplan for Regnarfeltet, som blev godkendt i maj, introduceres for første gang på dansk område produktionsanlæg placeret på havbunden. Disse anlæg muliggør rentabel produktion fra endog meget små felter. Der er herudover modtaget planer for udbygning af Elly-feltet og videreudbygning af Skjold-feltet.

Produktionen af kulbrinter udvikler sig tilfredsstillende. I 1992 skønnes produktionen af dansk olie at blive på ca. 9,0 mio. m³ mod 8,3 mio. m³ i 1991. I 1993 og 1994 skønnes produktionen at forblive på dette niveau, hvorefter

[Energiministeren]

den – ud fra de nu kendte forudsætninger – må antages at falde. Gasproduktionen til salg afhænger af afsætningsmulighederne og vil i 1992 blive på ca. 3,5 mia. m³, hvilket er omtrent det samme som i 1991. Selvforsyningsgraden for olie alene vil i år være omkring 95 pct. Regnet under ét er selvforsyningsgraden for olie og gas ca. 110 pct., svarende til omkring 65 pct. af det samlede danske energiforbrug.

Efterforskningsaktiviteten har i 1992 været forholdsvis omfattende. Der er således påbegyndt 7 efterforskningsboringer. Det høje antal efterforskningsboringer skyldes, at arbejdsforpligtelserne i 3. runde-koncessionerne gør sig gældende. Et antal koncessioner fra 2. udbuds-runde i 1986 er i år udløbet uden at blive forlænget.

Energiministeriet er derfor i 1992 gået nye veje for at tiltrække investeringer til efterforskningen. Således gennemførtes i foråret 1992 tildeling af en koncession til Løgumklosterområdet på grundlag af et omfattende forarbejde af statens selskab DOPAS. Tildelingen indebar blandt andet, at DOPAS fik en høj andel på 50 pct., og at selskabet selv finansierer størsteparten af sin andel af de fremtidige investeringer. Endvidere har Energiministeriet aktivt fulgt op på henvendelser fra forskellige olieselskaber med interesse for at få koncessioner uden for Centralgravsområdet i Nordsøen, hvor alle kommercielle fund hidtil er gjort, med henblik på at fremme efterforskningen i disse mere risikobetonede områder. Såfremt disse henvendelser fører til positive resultater, vil Folketingets Energipolitiske Udvalg få forelagt sagerne med henblik på stillingtagen til en eventuel koncessionsudstedelse.

For at bibeholde et højt efterforskningsniveau og dermed fremover sikre grundlaget for opretholdelse af produktionen af olie og gas er det nødvendigt at tage nye initiativer. Uden nye initiativer må der forventes et væsentlig lavere aktivitetsniveau i de kommende år. I den forbindelse vil vilkårene for efterforskning og indvinding af olie og gas i Danmark blive revideret i lyset af den skærpede konkurrence om midler til efterforskning, som er en følge af åbningen af blandt andet de østeuropæiske lande og det tidligere Sovjetunionen for vestlige selskabers investeringer. Den skærpede konkurrence har medført, at mange olieselskaber har taget deres aktiviteter i Nordsøen op til fornyet vurdering.

EF-initiativer har fået stigende indflydelse på udviklingen inden for efterforskning og udbygning på dansk område. I den forbindelse har der i år specielt været arbejdet med to sager:

Danmark ansøgte i maj 1992 Kommissionen om undtagelse af offshorevirksomheder fra reglerne om tilbudsgivning i Indkøbsdirektivet (direktiv 90/531/EØF). Baggrunden for ansøgningen var, at Holland, Tyskland og Storbritannien havde søgt om en tilsvarende undtagelse, og at danske koncessionshavere ikke bør stilles ringere end koncessionshavere i disse lande. Regeringen lægger vægt på, at sagen søges færdigbehandlet inden den 1. januar 1993, hvor direktivet træder i kraft, og følger op på denne i alle relevante fora.

I maj 1992 fremlagde Kommissionen et forslag til direktiv om udstedelse af olie- og gaskoncessioner. Forslaget sigter på gennemsigtighed og ikkediskrimination i tildelingen af sådanne koncessioner, men indebærer samtidig væsentlige indskrænkninger i mulighederne for statsdeltagelse, køberettigheder til olie og gas og tilslutningspligt til rørledninger. Endvidere skal direktivet kunne finde anvendelse på eksisterende tilladelser.

Regeringen har tilkendegivet, at selv om man kan tilslutte sig principperne om ikkediskrimination og gennemsigtighed, ser man fra dansk side ikke behov for et sådant direktiv, fordi de tilsigtede mål kan opnås med de eksisterende regler i traktaten. Regeringen har samtidig meddelt, at man afviser bestemmelser, der har virkning for eksisterende tilladelser og forhindrer opfyldelsen af indgåede aftaler, ligesom man afviser bestemmelser, der bevirker indskrænkning af de nugældende danske regler om statsdeltagelse, køberettigheder og obligatorisk tilslutning til rørledninger.

7. Råstofefterforskningen på Færøerne og Grønland.

Der blev i september truffet aftale mellem regeringen og Færøernes landsstyre om, at sagsområdet »Råstoffer i undergrunden« overgår til færøsk særanliggende. Det indebærer, at hjemmestyret får den fulde lovgivende og administrative myndighed samt afholder alle fremtidige udgifter på området. Det er aftalt, at eventuelle indtægter fra fremtidig råstofindvinding vil udløse forhandlinger om nedsættel-

[Energiministeren]

se af statens tilskud til Færøerne. Der vil blive udfærdiget en skriftlig aftale efter de nævnte retningslinier.

For Grønlands vedkommende fortsætter bestræbelserne på at få intensiveret råstofefterforskningen. På olie-/gasområdet sker dette blandt andet gennem den i april 1992 iværksatte udbudsrunde for områder af den sydvestgrønlandske sokkel med ansøgningsfrist i januar 1993. Der forberedes indgåelse af aftale mellem energiministeren og Grønlands landstyre om en justering af råstoffordningen for Grønland. Heri indgår, at energiministerens beføjelser vedrørende vandkraftressourcer overføres til hjemmestyret, ligesom der oprettes en afdeling i Nuuk af Råstofforvaltningen for Grønland med tilhørende institutioner.

Redegørelse af 8/12 92 om Dansk Olie og Naturgas A/S m.v.

(Redegørelse nr. R 10).

Energiministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Efter lov om Dansk Olie og Naturgas A/S (DONG) skal selskabet en gang årligt udarbejde en redegørelse til Folketinget for selskabets og dets datterselskabers virksomhed i det forløbne år og for selskabets planer for fremtidige aktiviteter og finansieringen heraf. I tilknytning til DONG's redegørelse afgiver energiministeren en redegørelse til Folketinget.

DONG-koncernens resultat for 1991 blev et overskud på 301 mio. kr. mod et overskud i 1990 på 103 mio. kr. For 1992 forventer koncernen et overskud på knap 200 mio. kr. Den forventede nedgang i overskuddet i 1992 skyldes hovedsagelig lavere naturgaspriser i forhold til 1991 som følge af lavere oliepriser.

Regeringen finder det positivt, at den påbegyndte afvikling af koncernens nettogæld fortsætter. Koncernens aktiekapital forventes således at være genskabt i midten af 1990'erne. Koncernens økonomi skal dog fortsat vurderes på grundlag af naturgassens fritagelse for energiafgift. Værdien heraf for naturgasselskaberne vil i 1992 udgøre ca. 1,8 mia. kr. og forventes i de kommende år at stige til mere end 2,0 mia. kr. pr. år.

Udviklingen i EF

Koncernens forretningsmæssige grundlag forventes i de kommende år i væsentlig grad at

blive påvirket af udviklingen i EF. Det er især i forbindelse med gennemførelsen af det indre energimarked, hvor en liberalisering af naturgasmarkedet på tværs af landegrænserne vil betyde øget konkurrence.

Kommissionens forslag til Rådets direktiv om fælles regler for det indre marked for naturgas blev fremsendt til Ministerrådet i februar 1992. Første fase omfatter direktiverne om transit af naturgas gennem medlemslandene og regler om prisgennemsigtighed. Disse direktiver er gennemført og giver ikke anledning til problemer for koncernen.

Anden fase omfatter tredjepartsadgang til naturgassystemet for kunder med et forbrug på mere end 25 mio. m³ naturgas/år. Endvidere skal der fra 1993 efter Kommissionens forslag gennemføres en opdeling af naturgasselskabernes aktiviteter i selvstændige enheder for henholdsvis produktion, transport, lager, handel og distribution. Tredje fase skal gennemføres fra 1996 og udvider adgangen til tredjepartsleverancer til også at omfatte kunder med mindre forbrug. Den oprindelige tidsplan for gennemførelse af dette direktiv kan dog næppe opretholdes, og det er uklart, om den kan gennemføres.

På undergrundsområdet har Kommissionen fremlagt forslag til koncessionsdirektiv. Gennemføres forslaget vil det kunne forringe medlemslandenes muligheder for at fremme statsdeltagelse i efterforskning og produktion, ligesom forslaget vil kunne få konsekvenser for statens ret til at aftage råolie på markedsvilkår fra olieproducenter på dansk område.

Herudover har Kommissionen i 1991 indledt traktatkrænkelssag mod Danmark og en række andre medlemslande for opretholdelse af særrettigheder i forbindelse med import og eksport af naturgas og elektricitet.

Selv om det endnu er for tidligt at vurdere virkningerne, omfanget og tempoet i EF-Kommissionens bestræbelser på en liberalisering af energimarkedet, må det forventes, at udviklingen i EF vil føre til ændrede rammer for koncernens virksomhed, herunder ændringer i koncernens særrettigheder og forpligtelser.

Dansk Naturgas A/S (Dangas)

Naturgasafsætningen er fortsat stigende som følge af tilslutning af nye kunder på det danske marked og udbygningen af eksportmarkedet. I